

Werkgroep roofvogels en uilen

Resultaten 2016

Uiteraard begin ik gewoontegetrouw beginnen met het bedanken van de controleurs van de Werkgroep roofvogels en uilen. Zonder hun inzet kan ik dit overzicht niet maken!

Ieder jaar kijken we weer uit naar het broedseizoen. Hoeveel kasten en horsten zullen er dit jaar bezet worden? En met wat voor broedresultaten worden we geconfronteerd? Hieronder per soort een korte weergave van het afgelopen broedseizoen.

Havik

Dit jaar alle bekende nesten van de Havik in de boswachterij Staphorst twee keer bezocht (mei en juni). In totaal bleken drie nesten bezet door een Havik. Slechts bij één nest is met zekerheid vastgesteld dat er 1 jong is uitgevlogen. Van de andere twee nesten is het broedsucces onduidelijk. Op mijn eigen nestkastroute in het Carstenbos was de Havik wederom succesvol. Op 21 juni trof ik twee takkelingen in de nabijheid van het nest.

*Juveniele Havik bij het nest (Plaggenborg 21 juni 2017)
(foto Arnold Lassche)*

Buizerd

In de boswachterij Staphorst waren negen bij ons bekende nesten bezet door een Buizerd. Bij een tweede controle in juni werd bij vier nesten 1 volgroeid jong waargenomen. Van de overige nesten hebben wij het broedsucces niet vast kunnen stellen.

Torenvalk

In ons onderzoeksgebied hingen het afgelopen jaar 39 kasten en 42 melkbussen. In totaal werden 15 nestplaatsen bezet (18%, 5 kasten en 10 melkbussen). Er waren 11 succesvolle broedsels. Vier broedsels zijn mislukt (3 in de eierenfase en 1 in de jongen fase).

Het aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedroeg 4,4 (N=11), gelijk aan het langjarig gemiddelde over de jaren 1989-2016 (N=569, spreiding 3,0 tot 5,3).

In totaal werden 44 jonge torenvalken geringd (vorig jaar 87!). Van één nest konden de vier jongen niet geringd worden.

Bosuil

In de boswachterij Staphorst hangen 5 nestkasten voor de Bosuil. Hiervan was er dit jaar 1 bezet. In deze kast werden op 2 mei 5 jonge bosuilen geringd.

Controle van een Bosuilenkast door Berend Witte (foto Patricia Wezel)

Steenuil

We hadden het afgelopen jaar 104 kasten voor de Steenuil in ons gebied hangen. In totaal werden 33 kasten (33%) bezet door een Steenuil. Daarnaast waren er in ieder geval 3 paar steenuilen die onder dakpannen of in een schuurtje hebben gebroed. Hiervan is het broedsucces niet bekend. Van de 33 broedsels in een kast waren er 26 succesvol (=minimaal 1 uitgevlogen jong). Zes broedsels hiervan mislukten in de ei fase. Vermeldenswaard is dat één van deze zes mislukte broedsels een nestkast in Nieuwleusen betrof. De kast hangt al 10 jaar op dit adres en was dit jaar voor het eerst bezet. Tijdens de tweede controle op 18 mei werd het adulte vrouwtje dood in de kast aangetroffen, de kop was eraf gebeten. En ook in de vier eieren zaten gaatjes. We denken aan predatie door een Steenmarter, maar misschien moeten we niet te snel conclusies trekken.

Tegenover deze teleurstelling stond de vreugde van een andere eigenaar van een nestkast. Deze nestkast was tot 2006 jaarlijks bezet door een Steenuil. Daarna niet meer, totdat we dit jaar hier weer vier jongen konden ringen. Terug van weggeweest zullen we maar zeggen.

Van 1 broedsel in een nestkast is het broedsucces onduidelijk.

Het gemiddeld aantal eieren per succesvol broedsel bedroeg 3,8. Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedroeg 3,1, overeenkomst het langjarig gemiddelde vanaf 1989 van in totaal 353 broedsels. Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per gestart legsel bedroeg 2,5.

In totaal werden 77 jonge steenuilen geringd (vorig jaar 68). Een van deze jongen werd ongeveer een maand later dood teruggevonden op een afstand van ongeveer 600m van de nestkast. Daarnaast werd nog 1 adult vrouwtje geringd.

Kerkuil

Het afgelopen jaar werden van deze soort 79 kasten gecontroleerd. Hiervan waren er 27 (34%) bezet. In totaal waren 24 broedsels succesvol (minimaal 1 uitgevlogen jong). Drie broedsels zijn al in de ei fase mislukt.

Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedroeg 3,7 (N=24).

Ten opzichte van vorig jaar waren de broedresultaten iets beter, maar om nu te spreken van een goed jaar voor de Kerkuil?

Een terugblik in de cijfers van de afgelopen jaren levert het volgende op. Het langjarig gemiddelde van het aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel in de periode 1988-2016 bedraagt 3,8 (N=387). Voor de topjaren 1993, 2007 en 2014 bedroeg het gemiddelde aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel 5,2.

Over het gemiddelde aantal eieren per gestart of succesvol broedsel valt niet iets met enige betrouwbaarheid te zeggen. Dat komt omdat uit voorzorg zoveel mogelijk in de jongen fase wordt gecontroleerd.

In totaal zijn 93 jonge kerkuilen geringd (43 meer dan vorig jaar!), waarvan er twee later weer dood werden teruggevonden. In totaal zes jonge kerkuilen vliegen momenteel rond zonder ring omdat ze vroegtijdig uitgevlogen waren of te klein om te ringen. Het is niet anders!

	Aantal nestkasten in werkgebied	Aantal nestkasten met broedsels	Aantal succesvolle broedsels	Aantal mislukte broedsels	(Gemiddeld) aantal uitgevlogen jongen per succesvol legsel	(Gemiddeld) aantal uitgevlogen jongen per gestart legsel	Geringd juv (ad)
Steenuil	104	33	26	6	3,1	2,5	77(1)
Kerkuil	79	27	24	3	3,7	3,6	93
Bosuil	5	1	1	0	-	-	5
Torenvalk	39+42	15	11	4	4,4	3,2	44

Tabel 1 Samenvatting van de resultaten van Steenuil, Kerkuil, Bosuil en Torenvalk (2016)

Tot slot, naast deze droge cijfers levert ieder jaar weer de nodige genoeglijke velduren op. Het is altijd weer een genot om de mensen te bezoeken om 'hun' Kerkuil, Steenuil of Torenvalk te controleren. Mensen leven bijna altijd mee met het broedsucces van de Kerkuil, Steenuil of Torenvalk op hun erf. Sommigen plaatsen zelfs een camera of sturen via Whatsapp een filmpje van de jongen met de mededeling dat ze geringd kunnen worden. En als het maar enigszins mogelijk is betrekken we ook de jeugd bij dit fantastische werk.

Namens de Werkgroep Roofvogels en Uilen
Arnold Lassche
alassche@hetnet.nl